

Sygn. Akt XVII AmE 162/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Joanna Nande**

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 28 marca 2018 roku, Nr (...) (...) / (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 162/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 28 marca 2018 roku, numer (...) (...) / (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11 d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017r., poz. 220 z późn.zm), w związku z §5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017r., poz. 1257 z późn. zm.), w związku z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 12 października 2017 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia spółce: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R., kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015r., w punkcie 1 decyzji orzekł, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. w dniach 10 i 11 sierpnia 2015r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego pod adresem ul. (...), (...)- (...) R., naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy; w punkcie 2 decyzji za działanie wymienione w pkt 1 wymierzył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. karę pieniężną w kwocie 23.440,00 zł.

Od wyżej wymienionej decyzji powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. złożył odwołanie. Zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. art. 56 ust.1 pkt 3a w zw. z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że art. 56 ust. 1 pkt 3a znajduje zastosowanie do sytuacji naruszenia ograniczeń poboru energii wprowadzonych przez operatora sieci dystrybucyjnej (...) S.A., w dniu 10 sierpnia 2015 roku o godzinie 10:00 i obowiązujące do dnia 12 sierpnia 2015r. do godziny 00:01 zgodnie z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. podczas gdy nie znajduje on zastosowania do wskazanego przepisu,
2. art. 56 ust.1 pkt 3a w zw. z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. w zw. z art. 11d ust. 3 p.e. poprzez przyjęcie, że w dniu 10 sierpnia 2015 (...) nie dostosowało się do ograniczeń poboru energii wprowadzonych, przez (...) S.A. podczas gdy (...) w całości dostosowało się do tych ograniczeń, a Prezes URE nie uwzględnił okoliczności związanych z uzasadnionym technologicznie czasem niezbędnym do wywiązania się z wprowadzonych ograniczeń, niezwłocznie po ich ogłoszeniu przez (...) S.A.,
3. art. 56 ust. 6 p.e. poprzez błędne stwierdzenie przez pozwanego, że działania powoda charakteryzowała znaczna społeczna szkodliwość czynu podczas gdy działania powoda charakteryzowały się znikomą społeczną szkodliwością czynu, a powód zrealizował obowiązek dostosowania się do ograniczeń wprowadzonych przez (...) S.A.,
4. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez błędne przejście przez pozwanego, że działania powoda charakteryzowała znaczna społeczna szkodliwość czynu i w konsekwencji nałożenia na powoda kary podczas gdy działania powoda charakteryzowały się znikomą społeczną szkodliwością czynu, a powód zrealizował ciężący na nim obowiązek, co w konsekwencji uzasadniało możliwość odstąpienia od wymierzenia kary przez pozwanego,
5. art. 7 k.p.a. w zw. z art. 56 ust. 6a p.e. poprzez dokonanie przez pozwanego błędnych ustaleń faktycznych polegających na uznaniu, że działania powoda charakteryzowała znaczna społeczna szkodliwość czynu i w konsekwencji nałożeniu na powoda kary podczas gdy działania powoda charakteryzowały się znikomą społeczną szkodliwością czynu a powód zrealizował ciężący na nim obowiązek, co w konsekwencji uzasadniało możliwość odstąpienia od wymierzenia kary przez pozwanego,
6. art. 56 ust. 6 p.e. poprzez jego niezastosowanie i błędne stwierdzenie przez pozwanego, że ustalając wysokość kary pozwany nie może brać pod uwagę kryterium dotychczasowego zachowania powoda podczas gdy pozwany jest z mocy ustawy zobligowany do wzięcia tej przesłanki pod uwagę,
7. art. 56 ust. 6 p.e. poprzez błędne stwierdzenie przez pozwanego, że działania powoda mające na celu dostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych przez (...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 roku o godzinie 10:00 i obowiązujące do dnia 12 sierpnia 2015 roku do godziny 00:01 stanowiły zawinione naruszenie tych ograniczeń podczas gdy powód niezwłocznie po dowiedzeniu się o godzinie 11:45 o tych ograniczeniach podjęło działania mając na celu niezwłoczne, technologicznie możliwe dostosowanie się do tych ograniczeń, wobec czego nie można tu powodowi przypisać winy,
8. art. 56 ust. 6 p.e. . poprzez niewłaściwe zastosowanie, tj. przyjęcie że stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie powoda i jego możliwości finansowe uzasadniają nałożenie kary pieniężnej w wysokości 23.440,00 zł, podczas gdy wymierzona powodowi kara pieniężna jest nieproporcjonalnie wysoka, biorąc pod uwagę znikomą szkodliwość czynu.

Wskazując na powyższe wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,
2. ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uznanie, że powód nie podlega karze, o której mowa art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.,

3. ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uznanie, że powód nie naruszył obowiązku, o którym mowa w art.11d ust. 3 p.e.,
4. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia wniosków z pkt 1-3 powyżej: zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez odstąpienie od wymierzenia kary,
5. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia wniosków z pkt 1-4 powyżej, o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez wymierzenie kary w najniższej możliwej wysokości (obniżenie wymierzonej decyzją kary do najniższej możliwej wysokości)
6. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Zdaniem powoda Prezes Urzędu, przy ocenie działań podjętych przez powoda nie uwzględnił okoliczności, że wprowadzony w dniach 11-31 sierpnia 2015 roku obowiązek ograniczenia poboru energii – 20 stopień zasilania, był pierwszym takim przypadkiem tego rodzaju ograniczenia od niemal 30 lat. Ponadto pozwany błędnie przyjął, iż zaistniały przesłanki do nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. Powód wskazał również, że w sposób prawidłowy i niezwłoczny dostosował się do wprowadzonych przez (...) S.A. ograniczeń. Z chwilą powzięcia informacji o wprowadzonych ograniczeniach o godzinie 11:45 w dniu 10 sierpnia 2015 roku powód podjął niezwłoczne czynności mające na celu zatrzymanie procesu produkcyjnego, dokonując wyłączenia urządzeń sukcesywnie w kolejnych godzinach. Powód wskazał, iż całkowite wyłączenie maszyn w trybie natychmiastowym, odciągów i klimatyzatorów było niemożliwe z uwagi na ryzyko istotnych uszkodzeń maszyn lub mogło skutkować zagrożeniem dla życia i zdrowia osób przebywających na tej hali. Powód zarzucił również, że żaden z przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, nie wyłącza ani nie wyklucza możliwości uwzględnienia technologicznego czasu niezbędnego na wprowadzenie ograniczenia. Skoro zatem strona powodowa podjęła czynności zmierzające do wygaszania poszczególnych urządzeń niezwłocznie, nie można mówić, że nie dostosowała się do ograniczeń, a co za tym idzie, powód nie może ponosić także winy w zakresie okoliczności leżących poza jego kontrolą, na które nie miał wpływu, lub które wynikały z normlanego, najszybszego wyłączenia urządzeń. Co więcej zgodnie z ww. rozporządzeniem komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, wprowadzonych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach oraz przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7:55 i 19:55 oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach. Powyższym przepis tym bardziej uzasadnia stwierdzenie, iż dostrzeżona została w nich potrzeba uprzedniego informowania przedsiębiorców z odpowiednim wyprzedzeniem o zamiarze wprowadzenia ograniczeń w celu uwzględnienia czasu niezbędnego na technologiczne przygotowanie urządzeń do wyłączenia i zainicjowanie i ukończenie procesu ich wyłączenia. Tymczasem, w decyzji pozwanego stwierdzono iż z chwilą dowiedzenia się o ograniczeniach tj. o godzinie 7:55 winno nastąpić wyłączenie, gdyż od tego czasu liczył naruszenie przepisów p.e., co oznaczałoby, że osoba odbierając komunikat musiałaby natychmiast spowodować całkowite wyłączenie wszystkich niezbędnych urządzeń, co było niemożliwe gdyż powód nie miał możliwości przygotowania się wprowadzanych ograniczeń. Nadto, w przypadku powoda przekroczenia w poborze energii pojawiły się zasadniczo tylko w pierwszym dniu wprowadzanych ograniczeń. Na zasadzie incydentu, kolejnego dnia w ciągu 1 godziny doszło do samoczynnego uruchomienia urządzeń, które nie posiadało stosownych zabezpieczeń. Powód wskazał też na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu, z uwagi na nieznaczną wartość przekroczenia w poborze energii, tj. łącznie 7,8135 MW i jego incydentalny charakter, a zatem nie mogło zagrozić bezpieczeństwu energetycznemu na poziomie krajowym. Nadto powód wskazał, iż całokształt dotychczasowego zachowania powoda powinien rzutować na wysokość kary, która w wysokości nałożonej na powoda jest znacznie wygórowana.

Pozwany wniosł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji. Wskazał ponadto, iż wywody powoda nie znajdują uzasadnienia w przepisach z art. 11, 11c i 11 d ustawy – Prawo energetyczne. Z analizy tych przepisów nie wynika bowiem, iż wyłączną podstawą prawną wprowadzenia przez operatora ograniczeń i poborze energii elektrycznej ustawodawca zawarł w art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy. Zachowanie powoda polegające na niestosowaniu się w dniach 10-11 sierpnia 2015 roku do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, o których mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne, zostało objęte sankcją poprzez odesłanie w przepisie karnym z art. 56 ust. 1 pkt 3a do art. 11, 11c ust. 3 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, bowiem w istocie to przepis art. 11 d ust. 3 stanowi materialnoprawną podstawę do wprowadzenia powyższych ograniczeń, zaś operator systemu przesyłowego wprowadzając z dniem 10 sierpnia 2015 roku ograniczenia w dostarczeniu i poborze mocy odwoływał się art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy – prawo energetyczne określając na tej podstawie okres i zakres terytorialny wprowadzanych ograniczeń. Powód natomiast dopuścił się zaniedbań na etapie planowania ograniczeń w myśl § 3 ust. 4 Rozporządzenia pomimo, iż otrzymując plan ograniczeń na okres od 1 września 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2015 roku był świadomy obowiązujących go stopni ograniczeń. Pozwany podtrzymał również stanowisko w zakresie znacznego stopnia społecznej szkodliwości czynu powoda, jak również w odniesieniu do zasadności kary pieniężnej w wysokości wymierzonej zaskarżoną decyzją.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 kwietnia 2007 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. (obecnie: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R.) zawarł z (...) S.A. (obecnie; (...) S.A.) umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji nr (...). Zgodnie z aneksem nr (...) do powyższej umowy, z dnia 30 grudnia 2013 r. moc umowną dla obiektu Odbiorcy określono na poziomie 1.400 MW. Wartość ta obowiązywała na dzień sporządzania planu ograniczeń na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. W dniu 10 października 2014 r. został podpisany aneks nr (...) do ww. umowy, zgodnie z którym moc umowna dla obiektu Odbiorcy została zwiększona do wartości 2.000 MW. Wartość tzw. mocy bezpiecznej została zadeklarowana przez Odbiorcę w piśmie z dnia 10 marca 2014 r. (znak: (...)) i ustalona przez (...) w planie ograniczeń na poziomie 0,080 MW. W dniu 28 lipca 2015 roku pomiędzy stronami została zwarta umowa nr (...) o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej obiektu: (...) Sp. z o.o., ul. (...), działka nr (...), (...)-(...) R.. (k. 11-44, 57-64, 71, 72, 73 akt adm.)

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 roku wydały komunikat, iż w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. (okoliczności bezsporne)

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. prowadzi zakład produkcyjny. W dniu powzięcia wiedzy o wprowadzonych ograniczeniach poboru energii w godzinach rannych, częściowo kontynuowano prace produkcyjne jak również rozpoczęto procedurę

wygaszania pracy urządzeń. Nie było możliwości natychmiastowego zatrzymania pracy części urządzeń, z uwagi na konieczność chłodzenia pracy urządzeń oraz wentylacji. (zeznania świadka W. P. – k. 65v-66, zeznania świadka G. K. – k. 66-66v, zeznania świadka J. K. – k. 66v-67, lista urządzeń – k. 22)

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. z siedzibą w L. do którego sieci (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. była w sierpniu 2015 r. przyłączona, przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej (zakładu produkcji systemów ochrony przeciwpożarowej) zlokalizowanego pod adresem: ul. (...), (...)-(...) R.. Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. przekroczył 7,8135 MW w godzinie (k. 3-4, 88-89 akt adm.)

Pismem z dnia 12 października 2017 r., Prezes URE zawiadomił Odbiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez Odbiorcę do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności Odbiorca został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od (...) wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (k. 1-2 akt adm.)

W dniu 31 października 2017 r. do Prezesa URE wpłynęło wyjaśnienie Odbiorcy z dnia 24 października 2017 r., wraz z dokumentami, do których nadesłania wzywano. W piśmie Odbiorca wyjaśnił, że przekroczenia w poborze energii elektrycznej w Spółce miały miejsce wyłącznie w dniu 10 sierpnia 2015 r. oraz nieznacznie w dniu 11 sierpnia 2015 r. Dodał, że w odniesieniu do 10 sierpnia 2015 r. Spółka nie miała wiedzy o wprowadzonych ograniczeniach. Odbiorca dodał, że „...dzień 10 sierpnia 2015 r. był dla Spółki pierwszym dniem rozpoczęcia produkcji, uruchomionej (o godz. 7:00) po trwającym przez okres dwóch tygodni przestoju produkcyjnym”. Wskazał, że pierwszy komunikat za pośrednictwem (...) został podany do publicznej wiadomości o godz. 7:55, a więc już po rozpoczęciu produkcji przez Spółkę. (k. 9-10)

Pismem z dnia 28 listopada 2017 r., zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie oraz wyznaczono 7-dniowy termin na zapoznanie się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i wniesienie co do niego ewentualnych uwag, wraz z pouczeniem. (k. 82 akt adm.)

W dniu 6 grudnia 2017 r. Pełnomocnik odbiorcy zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym nie zgłaszając do niego zastrzeżeń ani uwag. (k. 84)

Wezwaniem z dnia 2 stycznia 2018 r., Prezes URE wezwał Odbiorcę do nadesłania informacji o przychodach osiągniętych w 2017. Wraz z pismem do Odbiorcy ponownie został wysłany załącznik prezentujący wartości poboru mocy w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ze wskazaniem na; stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwagi na korektę wartości dopuszczalnego poboru mocy w 20 stopniu zasilania, zgodnie z planem ograniczeń na lata 2014-2015. (k. 87-89)

W dniu 2 marca 2018 r., do Prezesa URE wpłynęła odpowiedź Odbiorcy (pismo z dnia 26 lutego 2018 r., wraz ze sprawozdaniem o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe za rok 2017 (F-01/I-01). W piśmie Odbiorca wniósł o umorzenie postępowania, ewentualnie o odstąpienie od nałożenia na Spółkę kary pieniężnej. Zaznaczył również, że „Spółka podjęła odpowiednie kroki umożliwiające właściwe postępowanie w podobnej sytuacji w przyszłości, w tym poprzez przeszkolenie pracowników oraz wprowadzenie instrukcji postępowania w sytuacji ograniczenia poboru energii”. (k. 91-95)

Pismem z dnia 6 marca 2018 r., ponownie zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie oraz wyznaczono 7-dniowy termin na zapoznanie się z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym i wniesienie co do niego ewentualnych uwag. Zawiadomienie zostało prawidłowo doręczone Odbiorcy w dniu 9 marca 2018 r. (k. 97-98)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości oraz w oparciu o zeznania świadków W. P., G. K., J. K.. Sąd dał wiarę zeznaniom wyżej wymienionych świadków z uwagi na ich spójność.

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2018 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania strony powodowej na okoliczności wnioskowane w treści pkt 7 odwołania, z uwagi na cofnięcie tego wniosku przez pełnomocnika powoda na rozprawie w tym dniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

W treści odwołania powód twierdził, iż nie zaistniały przesłanki na nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

Powyższe twierdzenie powoda jest niezasadne.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Zgodnie natomiast z ust. 6 Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców; zaś zgodnie z ust. 7, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Dalej wskazać należy, iż zgodnie z art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Z treści powyższego przepisu wynika, iż w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii do kompetencji OSP na mocy tej ustawy należało wprowadzenie ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii, na okres nie dłuższy niż 72 godziny. W dalszej kolejności ustawodawca przewidział, w treści art. 11d ust. 3 tej ustawy, iż w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych

usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Należy wskazać przy tym, iż art. 11 c jak również art. 11 d ustawy – Prawo energetyczne jest wynikiem implementacji postanowień dyrektywy 2005/89 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotyczącej działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych. Przyczyną powołania powyższych przepisów jest zatem dalsze doprecyzowanie działań jakie powinien podjąć OSP w związku z zaistnieniem (powstaniem i występowaniem) zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii Elektrycznej, jednym z nich jest wprowadzenie przedmiotowych ograniczeń, do których powód powinien był się zastosować. Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia, o którym mowa w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, nie oznacza, iż nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 oraz określająca możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle organicznym czasie i na ściśle określonym terytorium. Niewątpliwie zaś fakt „występowania zagrożenia” wynika wprost z treści komunikatu OSP, w którym stwierdził „wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej”. W świetle powyższego OSP, w myśl powyższych regulacji prawnych posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3, zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust.2 pkt 2 powołanej ustawy wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust.7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiała uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

W świetle powyższego nieuzasadnione jest wnioskowanie powoda, iż wprowadzenie przez OSP przedmiotowych ograniczeń w czasie „wystąpienia zagrożenia” tj. na podstawie art. 11d. ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, którego okres i zakres terytorialny został określony zgodnie z wymogami art. 11c ust. 2 pkt 2 powoduje zwolnienie powoda z odpowiedzialności, o której mowa w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne.

Bezsporny był w niniejszej sprawie fakt niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku i przekroczenia przez powoda dopuszczalnego wówczas poboru mocy w wysokości 7,8135 MW w godzinie.

Powód w treści odwołania podnosił jednak, iż po powzięciu wiedzy podjął niezwłoczne działania mające na celu wygaszenie pracy poszczególnych urządzeń, gdyż brak było możliwości natychmiastowego zatrzymania pracy urządzeń z uwagi na występowanie różnego rodzaju zagrożeń z tym związanych. Ponadto, zdaniem powoda żaden z przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, nie wyłącza ani wyklucza możliwości uwzględnienia technologicznego czasu niezbędnego na wprowadzenie ograniczenia. Wskazać tu przede wszystkim należy, iż powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl §6 ust. 1 przedmiotowego Rozporządzenia podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami. Zgodnie natomiast z treścią z §8 ust. 1 i 2 wskazanego Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 11 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. Z treści dokumentów znajdujących w aktach postępowania administracyjnego (k. 71, 72, 73) wynika, że określona w „planie wprowadzania ograniczeń” wielkość mocy bezpiecznej (0,080 MW) nie została wskazana w umowie lecz jest efektem deklaracji złożonej przez powoda na etapie tworzenia Planu. Powyższe wynika w szczególności z treści pisma OSD z dnia 4 marca 2014 r., w którym (...) zwróciło się do powoda o wskazanie aktualnych wartości mocy zainstalowanej, mocy zamówionej, mocy minimum technicznego i mocy bezpiecznej w związku z tworzeniem planu wprowadzania ograniczeń na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. (k. 72). W odpowiedzi na powyższe pismo, powód

w piśmie z dnia 10 marca 2014 r. wskazał m.in. wartość mocy umownej na poziomie 1,400 MW oraz wartość mocy bezpiecznej (dla okresu letniego) na poziomie 0,080 MW (k. 73). Z treści pisma z dnia 17 listopada 2017 roku wynika, iż w trakcie opracowywania planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., powód nie zgłaszał uwag do ustalonego w planie poziomu mocy bezpiecznej (k. 71). Z treści tego pisma wynika również, że (...) na swojej ogólnodostępnej stronie internetowej na bieżąco informował odbiorców o wprowadzonych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej, stopniach ograniczeń oraz sposobach uzyskiwania informacji. Zauważyć przy tym należy, iż zgodnie z obowiązującym na dzień 10 sierpnia 2015 r. planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dopuszczalny pobór mocy przez powoda w 11 stopniu zasilania określony został na poziomie 1,400 MW w godzinie, zgodnie z aneksem nr (...) do Umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji moc umowna Odbiorcy na dzień 10 sierpnia 2015 r. wynosiła 2,000 MW, a zatem powyżej wartości 300 kW wskazanej w §5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wprowadzania ograniczeń, natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,080 MW. Podkreślić tu ponownie należy, iż wartość tzw. mocy bezpiecznej została zadeklarowana przez powoda w piśmie z dnia 10 marca 2014 roku (k. 73) i ustalona przez (...) w planie ograniczeń na poziomie 0,080 MW. Zauważyć tu należy, iż powód nie wykazał w niniejszym postępowaniu, o której dokładnie godzinie powziął wiedzę o wprowadzonych ograniczeniach. Powołani świadkowie nie posiadali wiedzy w powyższym zakresie. Istotnie, z treści zeznań świadków wynika, iż w zakładzie produkcyjnym powoda zostały podjęte działania mające na celu wygaszanie pracy urządzeń, gdyż natychmiastowe zatrzymanie pracy części urządzeń nie było możliwe, jednak z treści zeznań świadka J. K. wynika również, iż jedna zmiana pracowników w danym dniu pracowała w pełnym wymiarze godzin. Z treści zeznań świadków wynika również, że w zakładzie produkcyjnym powoda, dopiero po wprowadzeniu przedmiotowych ograniczeń została przewidziana odpowiednia procedura służąca skutecznemu dostosowaniu się do ewentualnego wprowadzenia takich ograniczeń w przyszłości. Z powyższego wynika przede wszystkim, iż wobec wprowadzonych ograniczeń powód nie był zobowiązany do natychmiastowego zatrzymania pracy urządzeń i całkowitego zaprzestania poboru energii, a jedynie do przygotowania i zastosowania odpowiednich działań w przedmiotowym okresie, których rezultatem byłoby ograniczenie poboru energii w odpowiednim zakresie, czego jednak nie wykonał.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Jak już wyżej wskazano powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku przez OSP na podstawie 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Powyższe oznacza, że zaistniała przesłanka do nałożenia na powoda przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej. Wymiarzenie na tej podstawie kary pieniężnej ma charakter obligatoryjny.

Zgodnie z treścią 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji) wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z ust. 6 ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W niniejszej sprawie, przy ocenie stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze zakres przekroczenia w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku mocy o 7,8135 MW w godzinie. Powyższe wynika bowiem z faktu, iż powód nie stosując się do wprowadzonych ograniczeń, dokonując przekroczenia w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne. Skutkiem takiego działania może być bowiem wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego systemu. Powyższa okoliczność świadczy o stopniu szkodliwości czynu powoda wyższym niż znikomy. Z tego względu przyjęcie, że szkodliwość czynu powoda była większa niż znikoma, uniemożliwiało odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie powołanego wyżej art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne. Tym samym niezasadny był podniesiony przez powoda zarzut naruszenia art. 7 k.p.a.

Wbrew twierdzeniom powoda brak było również podstaw do przyjęcia, iż zaistniały przesłanki do zmniejszenia nałożonej na powoda kary. Z treści złożonego przez powoda dokumentu wskazującego rozliczenie przychodów w 2017

roku (jako poprzedzającym rok w którym wydano zaskarżoną decyzję) wynika, iż przychód wyniósł (...) zł (k. 92-95 akt adm.). Mając powyższe na względzie oraz treść art. 56 ust.3 cytowanej wyżej ustawy przyjąć należało, iż nałożona na powoda kara w wysokości 23.440,00 zł jest znacznie niższa od limitu określonego treścią art. 56 ust.3 ustawy – Prawo energetyczne. Ponadto zauważenia wymaga okoliczność, iż wysokość kary jest adekwatna do wysokości dokonanego przez powoda przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3,000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby, po zaokrągleniu w dół pełnych złotych (7,8135 MW x 3,00 zł) zwłaszcza, iż wartość mnożnika wynika z tego pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1,50 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 roku. Biorąc przy tym również pod uwagę fakt, że powód zaprzestał naruszania prawa oraz, jak wynika bowiem z treści zeznań świadków wdrożył procedurę w zakładzie produkcyjnym umożliwiającym skuteczne dostosowanie się w przyszłości do wprowadzonych ograniczeń, kara ustalona w tych granicach spełni swój podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcje prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Ponadto wskazać należy, iż kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok TK z dnia 31 marca 2008r., SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Powód w toku niniejszego postępowania nie wykazał, aby nałożona kara zachwiała jego płynność finansową. Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości, relatywnie niska i zarazem adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia i jego przyczyny, która tkwiła w zaniedbaniu powoda w postaci, jak wynika z treści zeznań świadków - braku odpowiednich procedur umożliwiających w odpowiednim czasie zastosowanie się do poboru energii w organicznym zakresie oraz braku odpowiedniego systemu zabezpieczeń, który uniemożliwiłby samoczynne uruchomienie urządzenia w dniu 11 sierpnia 2015 roku. Będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje. Należało zatem przyjąć, iż kara w wysokości 23.440, 00 zł będzie na tyle odczuwalna dla powoda, aby spełniła swoje funkcje represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty postępowania po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

SSR (del.) Jolanta Stasińska